

Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2013

Helsinki 2014

Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2013

ISSN 0437-2328

Edita Prima Oy. Helsinki 2014

Eduskunnalle

Eduskunnan kirjastosta annetun lain (717/2000) 3§:n mukaisesti Eduskunnan kirjaston hallitus antaa kunnioittavasti eduskunnalle oheisen kertomuksen Eduskunnan kirjaston hoidosta ja toiminnasta vuonna 2013. Kertomuksen on laatinut Eduskunnan kirjaston johtaja Sari Pajula.

Helsingissä maaliskuun 27 päivänä 2014

Eduskunnan kirjaston hallituksen puolesta:

Handwritten signature of Jussi Niinistö in blue ink.

Jussi Niinistö

*Eduskunnan kirjaston hallituksen
puheenjohtaja*

Handwritten signature of Sari Pajula in blue ink.

Sari Pajula

Eduskunnan kirjaston johtaja

Sisältö

1	Kirjaston hallitus	6
2	Eduskunnan kirjaston johtajan katsaus toimintaan	7
3	Palvelut	9
3.1	Lainaus, neuvonta ja kaukopalvelu	9
3.2	Tietopalvelu ja koulutus	11
3.3	Verkkopalvelut	13
4	Kokoelmatyö	14
5	Eduskunnan arkisto	16
6	Avoimuuden juhluvuosi	20
7	Toiminta Eduskunnan kirjaston asiantuntijuusalueilla	22
8	Kansainvälinen toiminta	24
9	Henkilöstö	25
	Liite 1. Julkaisut 2013	
	Liite 2. Henkilöstö 31.12.2013	

1 Kirjaston hallitus

Kirjaston hallitus vuonna 2013

Kirjaston hallituksen kokoonpano 1.1.2013–31.12.2013

Jäsenet

Niinistö, Jussi, FT, kansanedustaja, hallituksen puheenjohtaja
Kantola, Ilkka, TT, kansanedustaja, hallituksen varapuheenjohtaja
Vahasalo, Raija, KM, rehtori, kansanedustaja
Vikman, Sofia, YTM, kansanedustaja
Kerola, Inkeri, opettaja, kansanedustaja
Koski, Sari, YTM, tietoasiantuntija

Asiantuntijajäsenet

Sulin, Hannu, FM, kulttuuriasiainneuvos
Kumpula, Anne, OTT, professori
Forsman, Maria, VTT, johtava tietoasiantuntija

Varajäsenet

Kivelä, Kimmo, TM, rovasti, kansanedustaja
Filatov, Tarja, tiedottaja, kansanedustaja
Lauslahti, Sanna, HTT, KTM, kansanedustaja
Kiuru, Pauli, FM, MBA, kansanedustaja
Rundgren, Simo, TM, pappi, kansanedustaja
Krekola, Joni, VTT, tutkija

Asiantuntijavarajäsenet

Palmén, Leena, OTK, tietoasiantuntija
Ervasti, Kaijus, OTT, hallintopäällikkö, erikoistutkija
Ruostetsaari, Ilkka, YTT, professori, dosentti

Kirjaston hallitus kokoontui vuoden aikana viisi kertaa: 7.2., 18.4., 13.6., 3.10. ja 12.12.2013.

2 Eduskunnan kirjaston johtajan katsaus toimintaan

Vietimme vuonna 2013 kirjaston historian tähän saakka tärkeintä juhlavuotta: kirjaston avoimuuden satavuotisjuhlaa.

Kansalle avoin parlamenttikirjasto ei ole itsestään selvyy – maailmassa on arviomme mukaan korkeintaan kaksikymmentä parlamenttikirjastoa, jotka ovat yhtä avoimia kuin meillä Suomessa. Eduskunnan kirjaston avoimuuspäätöstä perusteltiin aikanaan vähäisten kansallisten resurssien hyödyntämisellä kaikkien käyttöön ”kansakunnan parhaaksi”.

Nämä samat arvot pätevät toimintaamme vieläkin. Palvelujen muodot vain kehittyvät kullekin ajalle sopiviksi. Tärkein tehtävämme on demokratian tukeminen, ja sitä teemme tarjoamalla yhteiskuntatieteellistä kirjallisuutta mielipiteen ilmaisun ja päätöksenteon tueksi.

Kirjastojen suurin haaste on tänä päivänä kilpailu ihmisten ajasta. Olemmekin tänä vuonna panostaneet viestinnän ja markkinoinnin suunnitteluun tekemällä eduskunnan viestintästrategiaan pohjautuvan viestintäsuunnitelman, jonka tavoitteena on kirjaston palveluiden tunnettuuden lisääminen ja merkityksen korostaminen.

Kertomusvuonna olemme panostaneet henkilökunnan osaamisen määrätietoiseen kehittämiseen. Viime vuonna järjestetyn osaamiskartoituksen tulosten perusteella suunniteltiin koko henkilökunnalle kattava koulutuspaketti. Ilokseni koulutuksiin osallistuttiin erittäin aktiivisesti: keskimääräinen osallistumismäärä oli 6,8 koulutusta per henkilö. Valtaosa kouluttajista oli kirjaston omaa henkilökuntaa.

Avoimuuden juhlavuoden lisäksi eduskunta vietti säännöllisen valtiopäivätyön 150-vuotismuistovuotta. Kirjasto panosti molempiin juhlavuosiin järjestämällä erilaisia kansalaistapahtumia ja osallistumalla mm. kirjamesseille.

Kirjaston lainausmäärä kääntyi kertomusvuonna hienoiseen nousuun. Kävijöitä oli hieman edellisvuotta vähemmän. Tietopalvelun toimeksiantojen määrä nousi, mutta jäi kuitenkin alle vuoden 2011 lukujen - viimeisen kymmenen vuoden aikana määrä on laskenut alle puoleen. Toimeksiantot ovat kuitenkin vaativampia kuin ennen. Lisäksi tietoasiantuntijoiden kirjaston verkkopalveluun laatimat tietopaketit vastaavat ennakoivasti osaan useimmin esitetystä kysymyksistä.

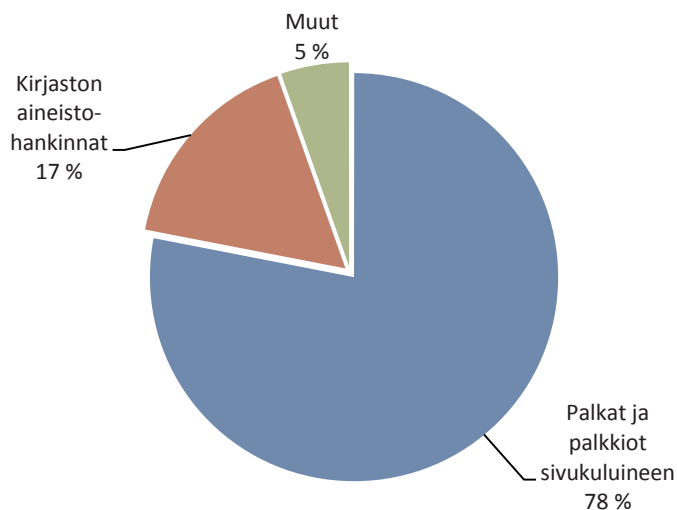
Kirjaston asiakkaat olivat erittäin tyytyväisiä kirjaston palvelujen laatuun ja nopeuteen. Laajaa asiakastyytyväisyyskyselyä ei Postitalon väliaikaistilojen aikana ole tehty, mutta kansanedustajat arvioivat vuoden 2013 keväällä sekä kirjaston että arkiston palvelut arvosanalla 4,3 arvosanan viisi ollessa korkein mahdollinen. Myös henkilökunnan työtyytyväisyys nousi hieman.

Kaiken kaikkiaan vuosi oli taas työntäyteinen, mutta antoisa.

Tilinpäätös 2013

Kirjaston budjetin toteuma: 3 282 880€

Palkat ja palkkiot sivukuluineen	2 562 552
Kirjaston aineistohankinnat	542 746
Muut	177 582

3 Palvelut

Lainaus 31.12.2013.....	79 694
Lainaus palvelutiskiltä.....	16 821
- joista kotilainoina	13 897
- lukusalilainoina	402
- kaukolainoina	2 522
Elektronisia dokumentteja välitettiin	6 450
Lainojen uusintoja	62 873
- lainojen uusintoja palvelutiskiltä	13 685
Tiedonhakuja	3 120
Tiedonhallintakoulutusta, osallistujat	1 094
Tiedonhallintakoulutusta, tunnit	95
Kirjaston yleisesittelyjä	10
Aukiolotunteja viikossa	57
Aukiolopäiviä vuodessa	280

Kirjasto toimi edelleen väistötiloissa Postitalossa. Neuvonnan ja tietopalvelun toiminta yhdessä asiakaspalvelupisteessä sujui hyvin ja asiakkailta saatiin positiivista palautetta hyvästä palvelusta.

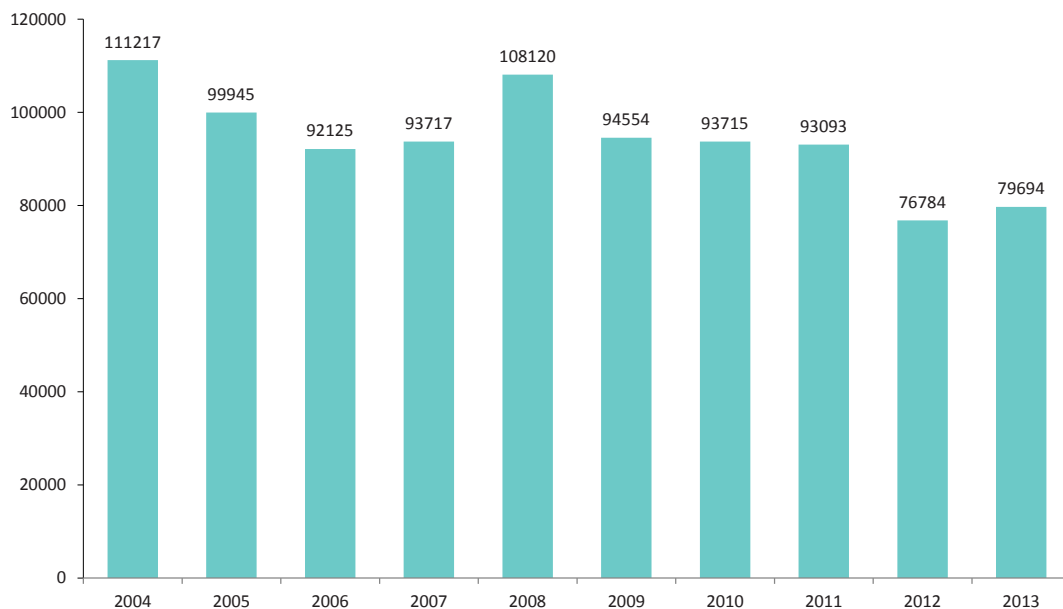
3.1 Lainaus, neuvonta ja kaukopalvelu

Kirjaston kävijämäärä vuonna 2013 oli 60 913. Kävijämäärä väheni edellisestä vuodesta. Lainojen määrä oli 79 694, missä on lisäystä edellisestä vuodesta reilu 3 000 lainaa.

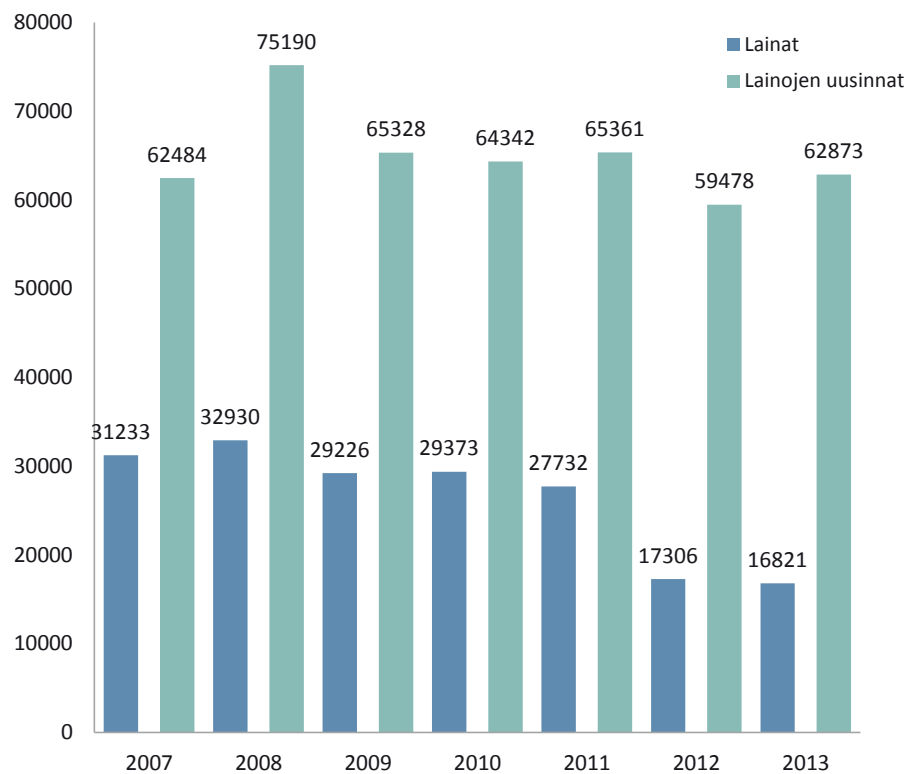
Aktiivisten asiakkaiden määrä nousi, mutta uusia asiakkaita ei saatu samassa määrin kuin aikaisempina vuosina. Erityisesti uusien opiskelija-asiakkaiden määrän laskuun lienee vaikuttanut Helsingin yliopiston keskustakampuksen uuden kirjaston avaaminen.

Kaukopalvelun toimeksiantojen määrä kasvoi hieman edellisestä vuodesta. Noin puolet 2 522 toimeksiannosta oli tilauksia muiden kirjaston kokoelmista ja puolet toimituksia omista kokoelmista muille kirjastoille. Tilatuista lainoista 74 % välitettiin eduskunta-asiakkaille ja 26 % oikeus- ja yhteiskuntatieteen tutkijoille.

Lainat, sisältää uusintalainat 2004 – 2013

Lainat ja lainojen uusinnat 2007–2013

3.2 Tietopalvelu ja koulutus

Tietopalvelun toimeksiantojen määrä oli 3 120. Luku kasvoi viime vuodesta, mutta laski vuoteen 2011 verrattuna. Sähköposti on vakiintunut suosituimmaksi yhteydenottotavaksi. Lähes puolet tiedonhakupyynnöistä tulee sähköpostin kautta. Skannattujen valtiopäiväasiakirjojen kysyntä on edelleen vilkasta.

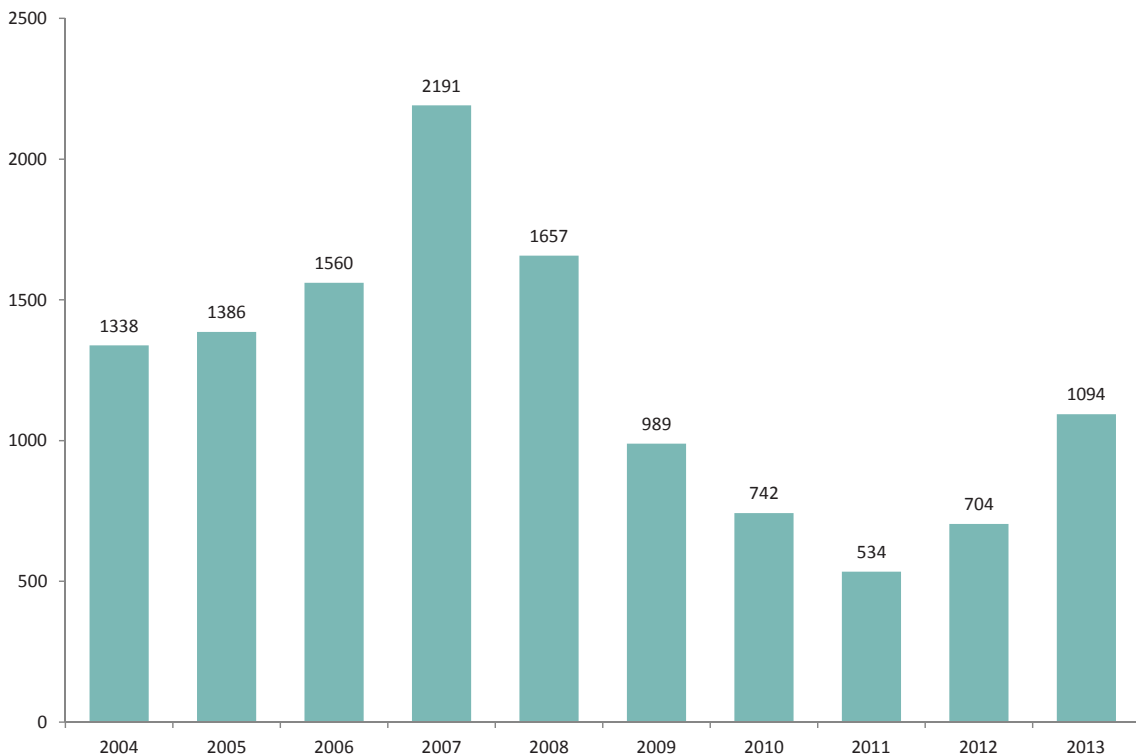
Tammikuussa asiakkaita informoitiin uudesta palvelusta eli mahdollisuudesta varata aika henkilökohtaiseen opastukseen omassa yksilöidyssä tiedontarpeessa. Tätä mahdollisuutta ovat käyttäneet erityisesti opinnäytteitä valmistelevat opiskelijat ja jatko-opiskelijat sekä tutkijat.

Kirjaston tietoasiantuntijat pitivät vuoden aikana 29 henkilökohtaista tiedonhaun opastusta varauksen tehneille asiakkaille. Lähes puolet opastuksista käsitteli oikeudellisia aiheita.

Tietopalvelun toimeksiannot 2004–2013

Kirjaston järjestämä tiedonhallinnan koulutus 2004-2013 (osallistujaa)

Kirjaston keväällä ja syksyllä järjestämiin avoimiin tiedonhallintakoulutuksiin osallistui 701 henkilöä. Koulutukset pidettiin eduskunnan Kansalaisinfossa. Aiheina olivat valtiopäiväasiakirjat, kotimaiset säädöstiedonlähteet, kotimainen oikeuskirjallisuus, Euroopan unionin tiedonlähteet ja säädökset, YK:n tiedonlähteet, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeustapaustietokanta sekä kirjaston ja arkiston palvelut. Keväällä pidettiin lisäksi tietoisu Pohjoismaiden, Saksan ja Ranskan sähköisistä säädöslähteistä ja syksyllä ohjelmassa oli luento aiheesta Kirjat ja politiikka.

Räätälöityjä tiedonhallintakoulutuksia käytiin pitämässä ministeriöissä ja valtion virastoissa. Kirjaston palveluja esiteltiin vieraileville ryhmille. Kirjastolla oli osasto Lakimiespäivien yhteydessä järjestettävillä Lakimiesmessuilla, Helsingin kirjamesseilla ja Helsingin yliopiston avajaiskarnevaaleilla.

Eduskunnan sisäisessä tiedonlähdekoulutuksessa kokeiltiin ns. tiedonlähdekliniikkaa, jonne tiedontarvitsija saattoi pistäytyä kuuntelemaan tietoisu kiinnostavasta aiheesta tai saamaan henkilökohtaista opastusta omaan tiedontarpeeseensa.

Kaiken kaikkiaan kirjaston henkilökunnan järjestämiin koulutuksiin osallistui vuoden aikana 1094 henkilöä.

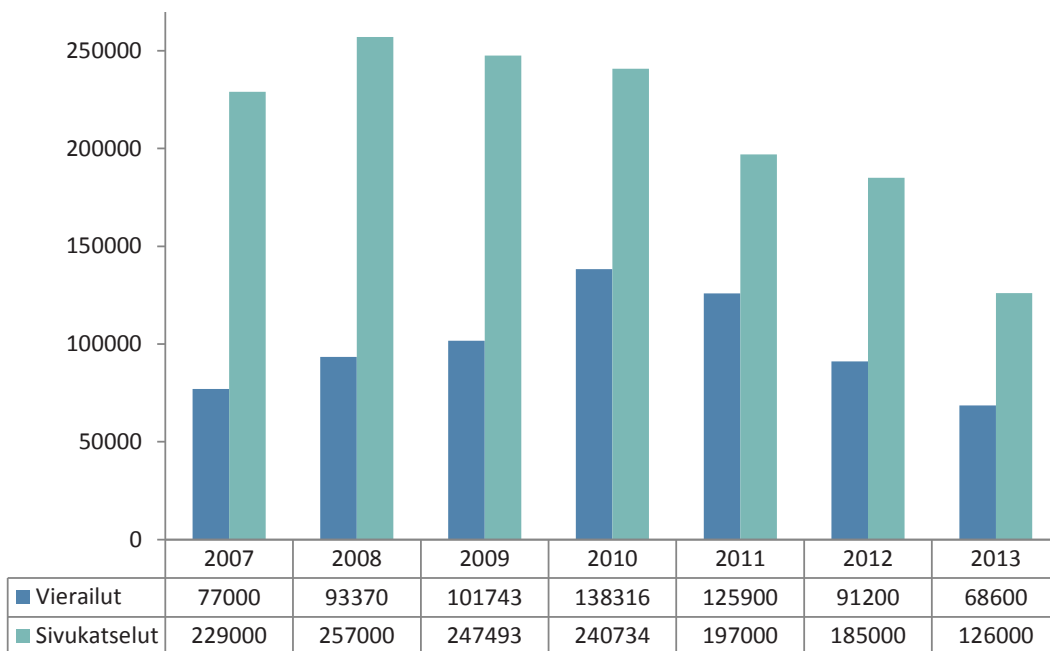
3.3 Verkkopalvelut

Vuonna 2013 kirjaston verkkopalvelutiimi osallistui aktiivisesti eduskunnan uusien verkkosivujen ja eduskunnan intranetin uudistamisen suunnitteluun ja rakentamiseen. Sivut on tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2014. Kirjaston verkkopalvelu-asiantuntemuksesta on ollut hyötyä uudistus-hankkeissa.

Eduskunnan kirjaston uusi verkkosivusto tulee uudistuksen jälkeen olemaan kiinteämpi osa edus-kunnan verkkopalveluja. Sivustolle tuotetaan lisää laadukkaita ja ajankohtaisia tietopaketteja.

Lisäksi 2013 valmisteltiin tietopalvelukysymysten hallintaan kehitettyä sovellusta (TAHKO), joka otetaan käyttöön yhdessä uuden verkkosivuston kanssa.

Kirjaston www-sivujen kävijämäärät 2007-2013

Eduskunnan kirjaston verkkosivujen käyttö on edelleen hieman laskenut. Verkkosivujen käytön ti-lastoinnissa on ollut useamman vuoden ajan ongelmia. Tilastointisovelluksen teknisten katkosten ja epäloogisuuksien takia vuoden 2013 luvut ovat karkeita arvioita ja perustuvat osin aiempien vuosien tilastoihin. Verkkosivujen käytön laskua voi myös selittää kirjaston käytön yleinen lasku, asiakastyöasemien vähäinen määrä Postitalossa tai viestinnän painopisteen siirtyminen sosiaali-sen median puolelle.

Eduskunnan kirjasto on jo pitkään toiminut sosiaalisessa mediassa. Kirjaston blogin ja Facebook-sivujen lisäksi vuonna 2013 otettiin käyttöön Twitter, jonka kautta on jaettu seuraajille kirjaston aihealueisiin kuuluvaa ajankohtais- tai taustatietoa, tietoja uutujulkaisuista sekä kirjaston yleistä palveluviestintää.

Twitter 2013- <https://twitter.com/EdariFi>

Kirjastossa toteutettiin vuoden 2013 aikana useita verkkopalvelusäilytyksiä liittyen kirjaston avoimuuden juhluvuoteen sekä 150-vuotisen säännöllisen valtiopäivätoiminnan merkkipuoteen. Esimerkkeinä yhteistyössä toteutetut ”Demokratian Polku” -lyhytelokuvat ja verkkonäyttely ”Alla armahan lakimme - Valtiopäivät 1863—1864” nuorteneduskunta.fi -sivustolla.

4 Kokoelmatyö

Kokoelmat 31.12.2013

- painetut monografiat307 100 nidettä
- monografianimekkeitä281 300 nimikettä
- painetut kausijulkaisutn. 217 000 nidettä/vuosikertaa
- mikromuotoinen aineiston. 149 000 korttia/filmiä

Saapuvia aikakaus- ja sanomalehtiä

- joista ostettuja, painettuja464 nimikettä
- joista elektronisia2 900 nimikettä

Kartunta vuonna 2013

- Painetut monografiat2 657 nidettä
- joista ostettuja1 721 nidettä
- Painetut kausijulkaisut3 055 vuosikertaa
- joista ostettuja1 327 vuosikertaa

Poistot vuonna 2013

- painetut monografiat7 544 nidettä
- painetut kausijulkaisut2 108 vuosikertaa

Aineiston hankintaan käytetty541 000 euroa

Kokoelmien arviointia ja poistoja jatkettiin Konalan etävarastoon siirrettyssä Numerus currens- ja kausijulkaisukokoelmassa sekä Postitaloon siirrettyssä Avokokoelmassa. Kokoelmista poistettiin yhteensä lähes 10 000 kirjanidettä tai kausijulkaisun vuosikertaa. Toimilla valmistauduttiin paluumuuttoon Aurorankadulle, joka alkoi etävarastossa olevien aineistojen osalta marraskuussa 2013.

Painettua aineistoa hankittiin harkitusti, määrä väheni, paitsi ulkomaisten kirjojen osalta kasvoi hieman. Ilmaisen aineiston määrän laskeva trendi jatkui.

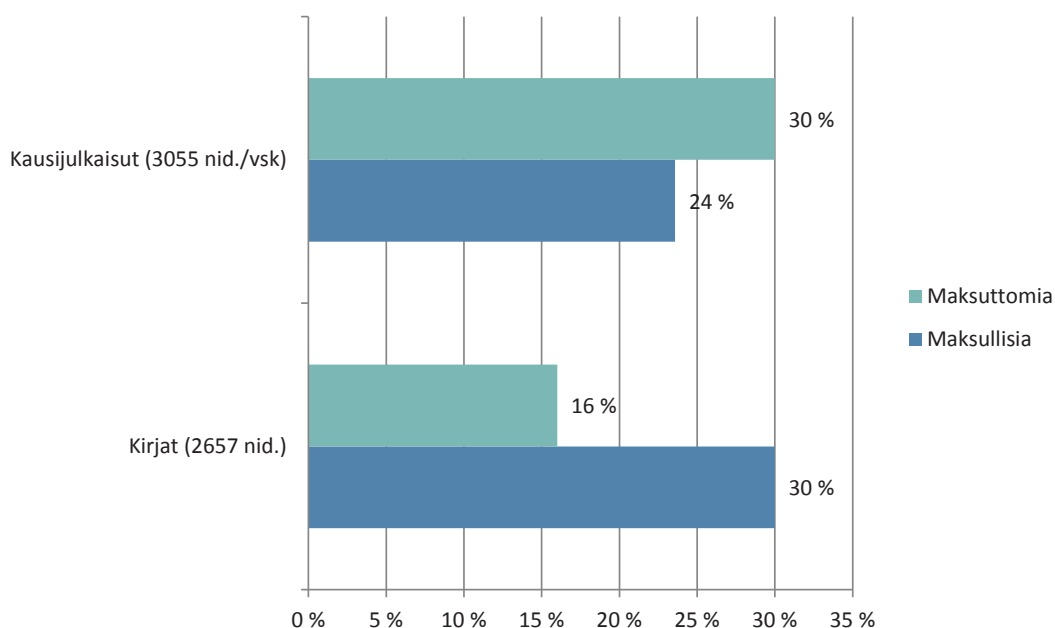
Kirjaston Selma-tietokannassa olevien tietueiden määrä oli vuoden lopussa noin 321 500. Määrä on poistoista johtuen laskenut seitsemän vuoden aikana n. 20 000 yksikköä. Monografioiden ja kausijulkaisujen lisäksi kirjastotietokantaan luettelointiin 1 416 pääasiassa kotimaista oikeudellista aikakauslehti- ja monografia-artikkelia. Luetteloinnissa alkuperäisluettelointien prosentuaalinen osuus suhteessa muista tietokannoista poimittuihin tietueisiin kasvoi 60 %:sta lähes 67 %:iin, mikä johtui taannehtivan artikkeliluetteloinnin suuresta osuudesta kertomusvuonna.

Eduskuntatyössä tarvittavaa elektronista aineistoa arvioitiin yhdessä sisäisen tietopalvelun kanssa. Elektronisten aikakaus- ja sanomalehtien määrä on kertomusvuonna ollut noin 2 900 nimekettä. Kirjaston Selma-tietokantaan on luetteloitu tiedot 1 607:stä sähköisessä muodossa olevasta kirjasta tai artikkelista.

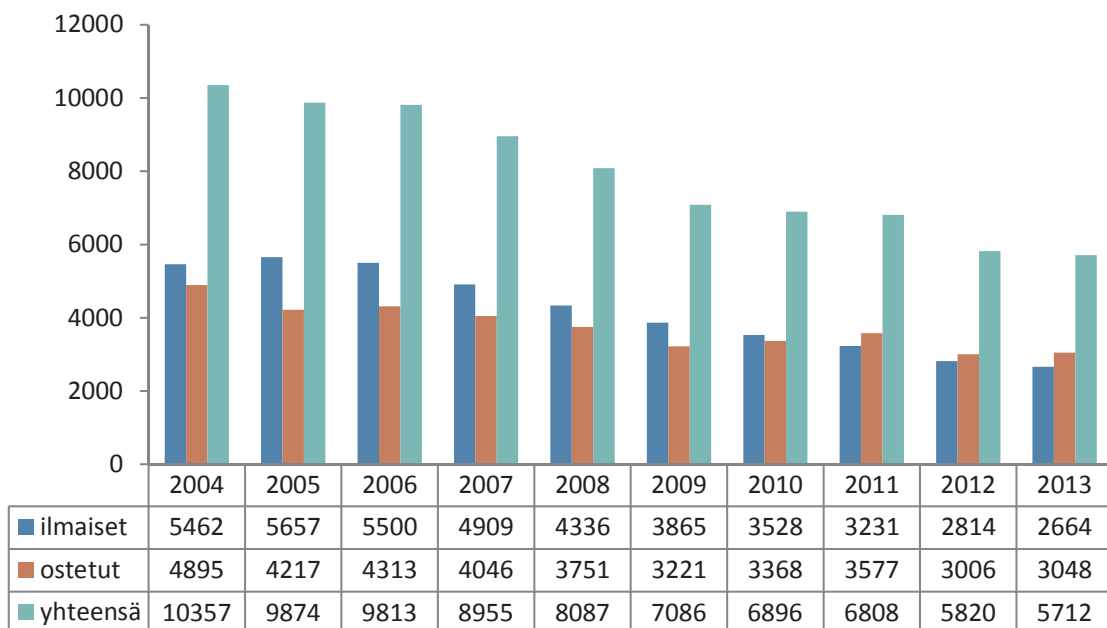
Virkamiesten ja valiokuntien käsikirjastoihin hankittiin 514 nidettä. Käsikirjastoista palautunutta ja kansanedustajien työhuoneistaan poistamaa aineistoa liitettiin kirjaston kokoelmiin, lähetettiin Varastokirjastoon tai tarjottiin kirjaston asiakkaille. Sidottujen valtiopäiväasiakirjojen varastosta jaettiin niteitä valiokunnille ja eduskunnan virkamiehille sekä kirjaston kanssa vaihtosuhteissa oleville kirjastoille.

Aineistohankintaan liittyvät vaihto- ja lahjasuhteet kansainvälisten järjestöjen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa sujuivat kertomusvuonna edellisvuosien tapaan hyvin. Vaihtosuhte British Libraryn ja Kanadan virallisjulkaisuista huolehtivan Publishing and Depository Servicesin kanssa päättyi heidän aloitteestaan.

Julkaisujen hankinta 2013 (5 712 nidettä tai vuosikertaa)

Kokoelmien kartunta 2004—2013

5 Eduskunnan arkisto

Arkistolainat	348, joista 90 virkalainaa
Annetut kopiot yhteensä	3 517
- näistä eduskunnalle	764
- eduskunnan ulkopuolelle	2 753
Lähetetyt sähköiset tiedostot	195 kpl, joissa 6 754 sivua
Arkistosiirrot	180 yksikköä
Arkiston tiedonhaut	231
- näistä eduskunnalle	97
- eduskunnan ulkopuolisille	134
Arkistoon liittyvä ohjaus ja neuvonta	216
Kuvalainat	1 314
- eduskunnalle	559
- ulkopuolisille	755
Valokuviiin liittyvät neuvonta- ja tietopalvelutehtävät	165
- joista eduskunnalle	80
- eduskunnan ulkopuolelle	85

Kertomusvuonna eduskunnan arkiston keskeisimpiä toimia olivat julkisen kuvapalvelun uudistaminen, osallistuminen juhlatilaisuuksien valmisteluun ja toteutukseen, kaksi kilpailutusta sekä tiedonohjaustyö, eli tehtävuokitukseseen perustuvan suunnitelman laatiminen. Siinä kuvataan tehtävien käsittelyvaiheet, asiakirjalliset tiedot ja asiakirjatyyppit sekä niiden oletusmetatietoarvot (esimerkiksi säilytysaika).

Vuosi 2013 oli säännöllisen valtiopäivätoiminnan 150-vuotisjuhlatilaisuus ja kirjaston avoimuuden 100-vuotisjuhlatilaisuus. Arkisto hankki, valitsi ja toimitti aineistoa juhlatilaisuuksien eri tilaisuuksiin.

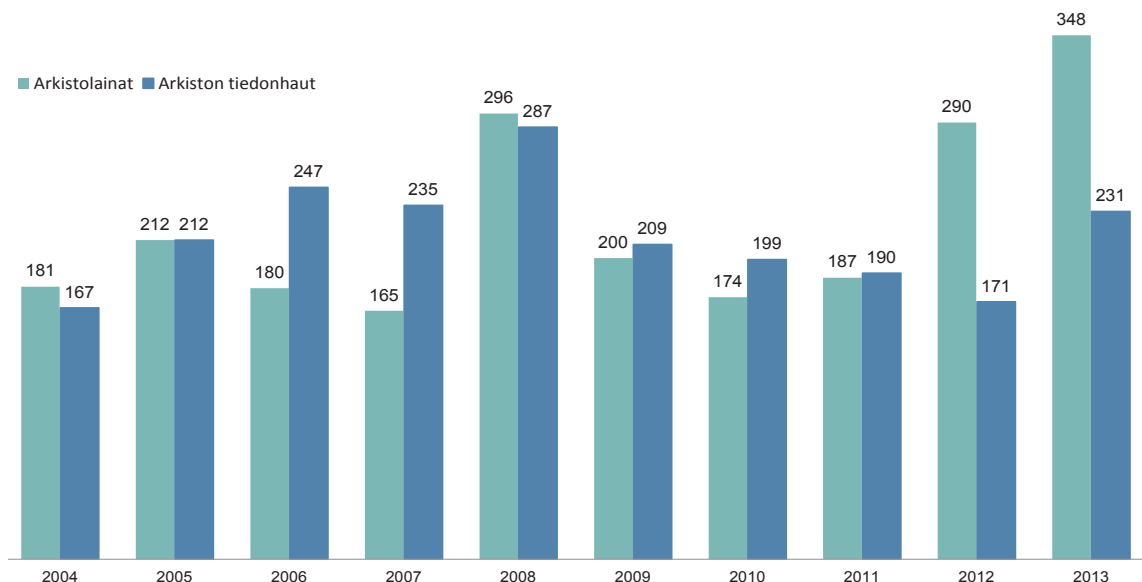
Vuoden aikana eduskunnan arkisto kilpailutti valokuvien tilaamisen sekä eräiden eduskunnan asiakirjojen mikrokuvaus- ja digitointipalvelut. Nämä ovat arkistolle tyypillistä taustatyötä, joita ei yleensä esitetä tilastoissa. Taustatyön työllistävää vaikutusta ei tulisi kuitenkaan jättää huomioidatta.

Veteraanikansanedustajien muistitietoarkisto toteutti kertomusvuonna 14 uutta haastattelua. Haastattelujen keskiarvopituus oli 6 tuntia ja 55 minuuttia ja sisältö 220 tekstisivua. Veteraanikansanedustajien muistitietoarkistoon on tallennettu yhteensä 366 haastattelua, joista tutkijoiden käyttöön on saatu purettua 355 haastattelua. Veteraanikansanedustajien muistitietoa on nyt kerätty 25 vuotta. Avoimuuden merkkivuoden kunniaksi järjestettiin keväällä ”Neljännesvuosisata veteraanikansanedustajien muistitietoa”-seminaari. Euroopan parlamenteissa ei ole yhtä pitkäikäisiä, kattavia ja huolellisesti ylläpidettyjä muistitietokokoelmia. Eduskunnan kirjaston haastattelukokoelma lienee maailmanlaajuisesti ainutlaatuinen. Seminaarissa kysyttiin muun muassa, miksi juuri Suomessa on panostettu entisten kansanedustajien muistitietoon ja miten muistitietotyö on muuttunut neljännesvuosisadan kuluessa?

Eduskunnan kanslian, eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian, valtiontalouden tarkastusviraston ja Ulkopoliittisen instituutin välinen yhteistyöryhmä, jonka tehtävänä on uudistaa virastojen tiedonohjaussuunnitelmat, pääsi varsinaisesti aloittamaan työnsä kertomusvuonna ja piti yhteensä yhdeksän kokousta. Eduskunnan kanslian sisäisiä kokouksia oli kertomusvuonna 30. Vuonna 2013 kartoitettiin erityisesti virastoille yhteisiä prosesseja, kuten rekrytointi- ja hankintaprosesseja.

Arkistolainat ja arkiston tietopalvelutoimeksiannot 2004–2013

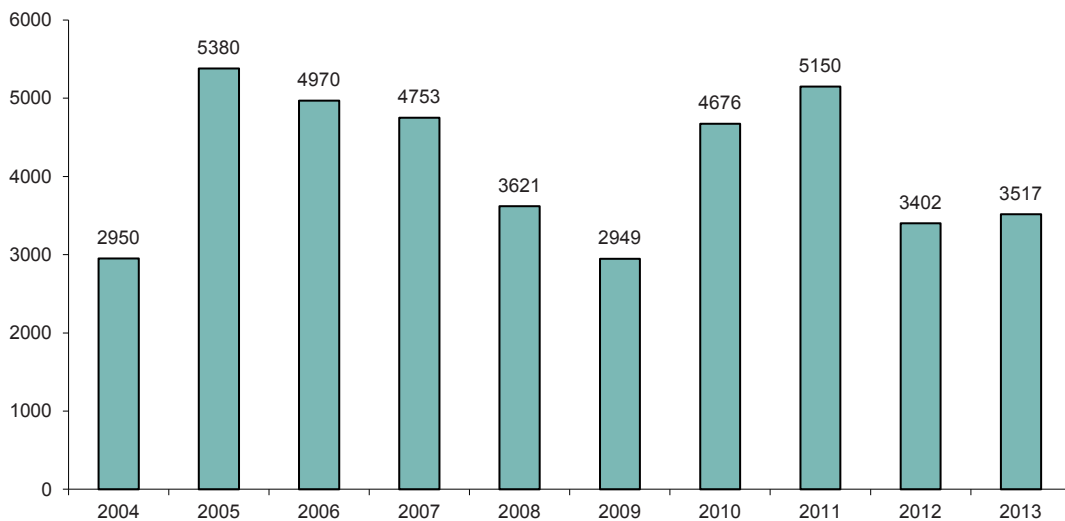

Arkiston asiakirjojen käyttö kasvoi edellisestä vuodesta. Virkalainojen määrää kasvatti peruskorjauksen suunnittelijoille toimitetut lainat. Myös ulkopuolisille toimitettujen lainojen, samoin kuin tietopalvelutoimeksiantojen määrä kasvoi kertomusvuonna. Kasvua oli kaikkiaan yli 30 %. Ohjaus- ja neuvontatehtävät pysyivät edellisvuoden tasolla. Sähköisiä tiedostoja toimitettiin asiakkaille lukumääräisesti edellisvuotta vähemmän, mutta sivuja tiedostoissa oli 3000 edellisvuotta enemmän. Vuoden aikana kuvautettiin mikrofيلمille 51 191 sivua ja CD-romeille skannattiin 50 133 sivua. Sopimus eräiden eduskunnan asiakirjojen mikrokuvaus- ja skannauspalveluiden hankinnasta päättyi vuoden 2013 lopussa. Arkisto kilpailutti palvelun seuraavaksi neljäksi vuodeksi, joten mikrokuvaus- ja skannaustoiminta voi jatkua keskeytymättömänä myös vuonna 2014.

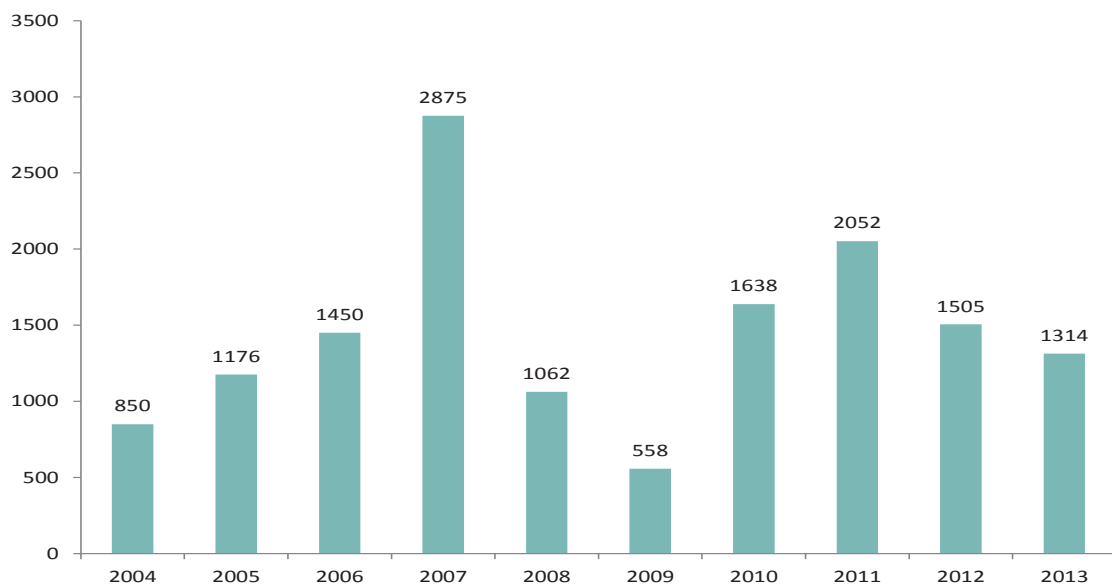
Kuva-arkiston toiminnan painopisteet kertomusvuonna olivat eduskunnan julkisen kuvapalvelun tekninen uudistaminen ja eduskunnan valokuvauspalveluiden kilpailuttaminen. Julkisen kuvapalvelun toimintaa oli jo pitkään häirinnyt vanhentunut tekniikka. Uusi kuvapalvelu uudella teknillä alustalla saatiin avatuksi heti vuoden 2014 alusta. Teknisen uudistuksen toivotaan edistävän kuvapalvelun käyttöä.

Kuva-arkistosta pyydettyjen kuvalainojen määrä laski edelleen. Ulkoisten lainojen määrä ylitti eduskunnan sisäisten kuvalainojen määrän. Kuva-arkiston verkkopalvelujen käyttö eduskunnan ulkopuolelta väheni entisestään. Myös eduskunnan sisäisessä verkossa olevan kuva-arkiston käyttö sekä kuvalatausten määrä väheni.

Arkistosta annetut kopiot 2004–2013

Kuvalainojen määrä 2004–2013

6 Avoimuuden juhlavuosi

Kertomusvuoden huhtikuun 30. päivänä tuli kuluneeksi sata vuotta siitä, kun Eduskunnan kirjastosta tuli kaikille kansalaisille avoin kirjasto. Juhlavuoden innoittamana kirjasto järjesti asiakastapahtumia, osallistui messuille, kokosi verkkosivuille historiallisen aikajanan ja valmisti erilaista markkinointimateriaalia, jolla tätä parlamenttikirjastoille harvinaista avoimuutta tuotiin tutuksi kansalaisille.

Teemavuoden tunnuslauseeksi valittiin ”Avoimen tiedon asialla jo 100 vuotta – Eduskunnan kirjasto.” Tunnuslause toistui vuoden aikana kaikessa kirjaston tuottamassa materiaalissa, myös kirjaston henkilökunnan lähettämässä sähköpostiviesteissä.

Teemavuotta koordinoimaan valittiin ryhmä, joka yhdessä kirjaston muun henkilökunnan kanssa toteutti seuraavat asiat:

- Neljännesvuosisata veteraanikansanedustajien muistitietoa -seminaari 23.4. eduskunnan Pikkuparlamentin Kansalaisinfossa.
- Parlamenttipop -ilamat 2.5. Kansallisteatterin Lavaklubilla yhteistyössä Pop & Jazz Konservatorion kanssa.
- Avoimuuden historia -aikajana, joka kertoo kirjaston avoimuuden tarinaa sanoin ja kuvin, linkittäen sen yhteiskuntamme historian käännekohtiin.
- Pop up -näyttely ”Kirjaston asiakasviestintää vuosien varrelta” kirjaston asiakaspalvelutiloissa kesäkuussa.
- Osallistuminen Helsingin yliopiston avajaiskarnevaaleihin 2.9., oma osasto.
- Osallistuminen Lakimiespäiville Finlandia-talolla, 4.10., oma osasto.
- Osallistuminen Helsingin kirjamessuille, 24.–27.10. Osasto yhdessä Eduskuntatiedotuksen kanssa. Kansanedustajia vieraili osastolla.
- Avoimuusvideo, jossa haastateltavina Sari Pajula, Päivikki Karhula, Timo Turja ja Päivi Erkkilä. Tuottaja Kirjastokaista. Video julkaistiin 10.12. kirjaston jouluglögeillä.

Kirjaston avoimuudesta kerrottiin vuoden kuluessa mm. haastatteluissa, kirjaston asiakaskoulutusten yhteydessä ja eri verkostojen tapaamisissa. Ja avoimuuden sanoma jatkuu kirjaston teemana juhlavuoden jälkeenkin.

Avoimuusvideo

Parlamenttipop, kuva Heikki Rajala

Helsingin kirjamesut, kuva Päivi Erkkilä

Helsingin yliopiston avajaiskarnevaalit, kuva Heikki Rajala

7 Toiminta Eduskunnan kirjaston asiantuntijuusalueilla

Eduskuntatieto

Kirjaston virkajärjestelyt vaikuttivat eduskunta- ja yhteiskuntatiedon aihealueiden hoitamiseen kertomusvuonna. Yhteiskuntatiedon johtava tietoasiantuntija Timo Turja vastasi sijaisena eduskuntatiedon aihealueesta 1.9. asti, jolloin vakinainen viranhaltija Kristiina Hakala palasi virkapaalta.

Yksi eduskuntatiedon johtavan tietoasiantuntijan keskeisistä tehtävistä on Nuorten parlamentti-toiminnan kehittäminen, suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä Kehittämiskeskus Opinkirjon (ennen Kerhokeskus) kanssa. Tähän kuuluu myös osallistuminen nuorteneduskunta.fi -sivuston ylläpitoon. Vuoden aikana järjestettiin Nuorten parlamentin kerholaistapahtuma ”Nuorten ja päättäjien keskusteluforum” ja aloitettiin vuoden 2014 Nuorten parlamentin istuntopäivän suunnittelu. Kerholaistapahtumaan osallistui 74 oppilasta ja opettajaa yhdeksästä yläkoulusta eri puolilta Suomea. Tilaisuudessa keskusteltiin mm. yhteiskuntatakuusta, nuorten syrjäytymisestä, ympäristökysymyksistä ja ihmisoikeuksista.

Eduskuntatiedon johtava tietoasiantuntija toimi 1863 valtiopäivien juhluvuoden kunniaksi järjestettävien tapahtumien pääjärjestäjänä. Vuoden aikana järjestettiin 60 erilaista tapahtumaa, joissa muistettiin säännöllisen valtiopäivätoiminnan alkamista 150 vuotta sitten. Kirjasto vastasi mm. ”valtiopäivätanssiaisten” järjestämisestä rautatieasemalle, ”Historian käännekohtat” -keskustelutarjan toteuttamisesta, säätyvaltiopäivätalojen ”avoimista ovista” sekä aineistojen koamisesta julkaisuja ja näyttelyitä varten. Lisäksi arkiston tutkija oli jäsenenä Opetushallituksen johtamassa työryhmässä, joka valmisteli kansanedustajien vierailuja kouluihin.

Johtavaa tietoasiantuntija Timo Turjaa haastateltiin lehtiin sekä radio- että televisio-ohjelmiin merkkivuoden tapahtumista useita kertoja (esim. Radio Suomi Ajantasa 12.9.2013: mikä merkitys oli vuoden 1863 valtiopäivillä? ja MTV3 Huomenta Suomi - Uutiset 18.9.2013: vuoden 1863 valtiopäivien 150-vuotisjuhlapäivä).

Kirjaston kokoama näyttely kansanedustajien tärkeimmistä kirjoista oli esillä Jyväskylän yliopiston kirjastossa 1.2.—28.2.2013. Näyttelystä julkaistiin laaja artikkeli sanomalehti Keski-Suomalaisessa.

Oikeudellinen tieto

Kertomusvuonna oikeudellisen tiedon johtava tietoasiantuntija Erika Bergström nimitettiin Valtioneuvoston tietopalvelujen yhteistyöryhmän (Valtipa) jäseneksi. Eduskunnan kirjaston ja valtioneuvoston tietopalvelujen yhteistyö jatkui edellisvuosien tapaan Valtipan puitteissa toimivassa säädösvalmistelun tietotukiryhmässä. Säädösvalmistelun tietotukiyhteistyö -mallin mukaisille laajoille tiedonhauille oli kertomusvuonna paljon kysyntää. Suurin osa toimeksiannoista oli oikeus-

vertailevia tiedonhakuja, joissa tietyn oikeudellisen kysymyksen sääntelyä ja käytäntöjä eri maissa selvitettiin.

Laajojen oikeusvertailevien tiedonhakujen kohdemaana on hyvin usein Iso-Britannia. Eduskunnan kirjastossa onkin muutaman vuoden ajan tiedostettu tarve kehittää osaamista näiden tietolähteiden käytössä.

Tästä syystä johtava tietoasiantuntija Erika Bergström ja tietoasiantuntija Marja Autio tekivät opintomatkaan Lontooseen 2.—4.12. Opintomatkan kohteina olivat sekä Institute of Advanced Legal Studies (IALS) -instituutin oikeustieteellinen kirjasto että Ison-Britannian parlamentin alahuoneen kirjasto ja tietopalvelu. IALS:n kirjaston henkilöstön kanssa oli sovittu Ison-Britannian säädöslähteitä käsittelevästä räätälöidystä tiedonlähdekoulutuksesta. Se mahdollisti yksilöllisen ja tehokkaan oppimisen. Instituutin henkilökunnalle pidettiin vastavuoroisesti esitys Suomen oikeusjärjestyksestä ja oikeudellisista tiedonlähteistä. Suomeen palatessa matkan annista järjestettiin tietoisku kirjaston henkilökunnalle.

Oikeudelliset aiheet olivat kertomusvuonna keskeisiä Eduskunnan kirjaston järjestämissä tiedonhallintakoulutuksissa. Asiakaskohtaisesti suunniteltuja kursseja pidettiin kertomusvuonna mm. Liikenteen turvallisuusvirasto Trafille, oikeusministeriölle, valtiovarainministeriölle, keskusrikospoliisille ja VTT:lle.

Lakihankkeiden tietopaketit LATI -verkkopalvelun ylläpitoa jatkettiin kertomusvuonna. Palvelua markkinoitiin koulutusten, messujen ja kirjastoesittelyjen yhteydessä. Palvelun tunnettuudesta kertoo mm. muissa verkkopalveluissa ja sivustoilla tehdyt viittaukset LATI-palveluun, sekä maksullisen Edilex-palvelun uusista LATI-paketeista kertovat tiedotteet.

Yhteiskuntatieto

Kirjaston toiminta yhteiskuntatiedon aihealueella koostuu aineiston hankinnasta, koulutuksesta, tietopalvelusta, projekteista ja muista asiantuntijatehtävistä.

Vuoden aikana sijainen, Pauliina Ruusu, työskenteli aihealueen johtavana tietoasiantuntijana 31.8. asti. Kirjasto hyödynsi hänen erikoisosaamistaan erityisesti taloustiedon alueella. Johtava tietoasiantuntija kirjoitti kaksi raporttia kirjaston kokoelmapolitiikasta. Niissä käsiteltiin yhteiskuntatiedon ja taloustiedon asemaa Eduskunnan kirjastossa. Raporttien suositukset otetaan huomioon tulevilla kehittämissankkeissa.

EU-asioihin erikoistunut tietoasiantuntija osallistui Euroopan parlamentin Suomen toimiston järjestämiin koulutustilaisuuksiin opastaen mm. toimittajia EU-tiedonhaussa.

8 Kansainvälinen toiminta

Eduskuntatiedon johtava tietoesiantuntija Timo Turja osallistui 30.5.–2.6.2013 Pariisissa seminaariin: *“Parliamentary libraries and archives and their role in the preservation and conservation of the historical and cultural heritage of their countries”*.

Kirjaston johtaja Sari Pajula osallistui pohjoismaisten parlamenttikirjastojen ylikirjastonhoitajien kokoukseen Tukholmassa 13.–14.6.2013.

Verkkotiedon johtava tietoesiantuntija Päivikki Karhula osallistui FAIFE-komitean (Committee on Freedom of Access to Information and Freedom of Expression) konferenssiin Kölnissä 3.–5.4.2013.

IFLA-konferenssi on merkittävin kirjastoalan kansainvälinen suur tapahtuma. Singaporessa 13.–23.8.2013 järjestettyyn konferenssiin *IFLA World Library and Information Congress* osallistui verkkotiedon johtava tietoesiantuntija Päivikki Karhula. Hän osallistui myös samassa yhteydessä pidettyyn IFLA:n parlamenttijaoston *The 29th IFLA Pre-conference of Library and Research Services for Parliaments* -konferenssiin. Hän piti siellä kaksi esitelmää, joissa käsiteltiin internet-sensuurin ja valvonnan vaikutuksia sananvapauden tilaan.

Esitys: *10 trends of internet censorship revisited (IFLA World Library and Information Congress, FAIFE Session 2013)*

Esitys: *Internet control in Asia (IFLA World Library and Information Congress, FAIFE Committee 21.8.2013)*

Arkistopäällikkö osallistui Brysselissä 22.–24.11.2013 ICA:n (*International Council on Archives*) vuosikokoukseen. Kokouksen teemana oli *“Accountability, Transparency and Access to Information”*.

Oikeudellisen tiedon johtava tietoesiantuntija Erika Bergström ja tietoesiantuntija Marja Autio tekivät opintomatkan Lontooseen 2.–4.12.2013. Kohteena oli Institute of Advanced Legal Studies ja Britannian parlamenttikirjasto.

Kuva: Marja Autio

9 Henkilöstö

Kirjastossa oli toimintavuoden lopussa 46 vakinaista virkaa. Kansliatoimikunta päätti 25.4.2013 lakkauttaa tietopalvelusihteerin (VL9), koulutusinformaatikon (VL9), verkkopalveluneuvojan (VL8) ja kaksi palveluneuvojan (VL6) virkaa kirjastosta.

Vuoden lopussa vakinaisista viroista täyttämättä oli kahdeksan: yksi palvelujohtajan, yksi verkkopalveluasiantuntijan, kaksi tietoasiantuntijan, kaksi informaatikon, yksi tietopalvelusihteerin ja yksi palveluneuvojan virka. Kertomusvuoden aikana eläkkeelle siirtyi kaksi henkilöä; informaatikko ja palveluneuvoja.

Vakinaisten virkamiesten lisäksi 11 henkilöä hoiti virkojen sijaisuuksia tai työskenteli muutoin määräaikaissä tehtävissä. Näistä kertyi henkilötötyvuosina neljä vuotta ja seitsemän kuukautta. Virkavapaalla omasta virastaan osan vuotta oli viisi henkilöä. Heistä yksi oli vuorotteluvapaalla, kolme hoiti toista määräaikaista virkaa ja yksi teki väitöskirjaa. Yksi henkilö oli osa-aikaeläkkeellä ja yksi hoiti osan vuotta virkaansa osa-aikaisesti.

Vuosilomia, säästövapaita ja lomarahavapaita pidettiin yhteensä kuusi vuotta kuusi kuukautta, joka oli 15,9 % työajasta. Lomia pidettiin keskimäärin 39,9 päivää/henkilö. Sairauspoissaoloja oli yhteensä kaksi vuotta kolme kuukautta eli 5,6 % työajasta.

Viime vuonna laaditun osaamiskartoituksen perusteella järjestettiin koko henkilökunnalle sisäistä koulutusta. Koulutuksen painopiste oli asiakaspalvelussa tarvittava osaaminen. Kouluttajina toimivat kirjaston omat työntekijät. Koulutuksia järjestettiin asiakaspalveluperiaatteista, kokoelmista, keskeisistä eduskuntatiedon, oikeudellisen ja yhteiskuntatiedon tiedonlähteistä, kirjastojärjestelmästä, arkistosta, verkkopalveluista ja asiakaslaitteiden käytöstä. Tilaisuuksia järjestettiin 30 ja niihin osallistuttiin 275 kertaa eli jokainen kirjastossa työskentelevä osallistui noin seitsemään tilaisuuteen.

Henkilökunta osallistui aktiivisesti kirjasto- ja arkistoalan valtakunnalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön ja kehittämiseen. Kertomusvuoden aikana kirjastosta oli jäsen mm. Tieteellisten seurain valtuuskunnan julkaisukeskuksen johtokunnassa, Yhteiskunnallisen arkistosäätiön hallituksessa, yhteiskuntatieteellisten kirjastojen ja tietojohdamisen verkostoissa, valtioneuvoston arkistohoitajien yhteistyöryhmässä sekä valtioneuvoston tietopalvelun yhteistyöryhmässä, asiasanastoryhmässä, Linnea-työryhmissä, Linnea2 konsortion ohjausryhmässä, Kansainvälisen kirjastojärjestöjen liiton puheenjohtajan tukiryhmässä, Suomen tieteellisen kirjastoseuran Informaatiolukutaito-työryhmässä, Yleisen suomalaisen asiasanaston ylläpitötyöryhmässä, Suomi.fi -käyttäjäryhmässä sekä Kirjastokaistan toimituksessa. Kirjastosta oli myös jäsen IFLAN FAIFE-komiteassa. Suomen tieteellisen kirjastoseuran jäsenlehden Signumin päätoimittaja oli edelleen Eduskunnan kirjastosta.

Kirjaston edustaja oli puheenjohtajana Tiedonohjaustyöryhmässä, jäsenenä Eduskunnan asiakirjojen suojausluokitusten ja käsittelyn uudistamiseksi asetetussa työryhmässä ja johtokunnan jäsenenä Tietoyhteiskuntaryhmässä. Nuorten parlamentin työryhmässä oli kaksi kirjaston edustajaa, Eduskunnan valtiopäivätoiminnan historiatoimikunnassa niin ikään kaksi edustajaa, sihteerinä ja työryhmän jäsenenä. Myös Eduskuntatutkimuksen keskuksen johtoryhmässä oli kirjaston

edustaja. Luottamustehtävissä toimittiin mm. Eduskunnan virkamiesyhdistyksen EVYn hallituksen jäsenenä sekä Eduskunnan ammattiosaston EMO:n hallituksen varajäsenenä.

Kirjastossa 15 vuotta työskennelleet palkitaan pronssisella Henrik Schauman -mitalilla. Kertomusvuonna kirjaston hallituksen puheenjohtaja Jussi Niinistö ojensi mitalit Violette Clavertille, Annamari Törnvallille, Mirja Pakariselle ja Kaarlo Mäkelälle. Kuva: Heikki Rajala

Kirjaston henkilökunta oli aktiivisesti mukana 150 vuotta säännöllistä valtiopäivätoimintaa -merkkivuoden ja kirjaston avoimuuden 100-vuotisjuhlavuoden tapahtumien järjestelyissä.

Kirjaston sisäinen tiedotuslehti Painopiste ilmestyi kaksi kertaa. Kirjaston kehittämispäivä pidettiin 26.9.2013. Päivän aiheena oli kirjaston sisäinen ja ulkoinen viestintä. Virkistyspäivää vietettiin Porvoossa. Kirjaston sisäinen tiedottaminen hoidettiin pääosin eduskunnan sähköisen työpöydän Areenan, sähköpostin ja keskiviikkokahvien välityksellä. Kuva: Arja Bellinger

Liite 1. Julkaisut 2013

Ajankohtaista: Eduskunnan kirjaston asiakastiedote. Vastaava toimittaja: Marja Oksa-Pallasvuo. Helsinki 2013: 1.

Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2012. Helsinki 2013, 31 s.

Erkkilä, Päivi (2013), Eduskunnan kirjaston avoimuuden aikajana.

Karhula, Päivikki, Avoimen ja suljetun maailman puheenvuoroja – sananvapauskeskusteluja Singaporesta. Signum (2013):4, s. 21–25.

Karhula, Päivikki, Bibliometriikan arvo näkyväksi. Signum (2013):5, s. 18–22.

Karhula, Päivikki, FINNA – pitkän tähtäimen kehitystyötä. Signum (2013):3, s. 8–10.

Karhula, Päivikki, Oppia idästä. Signum (2013):2, s. 3.

Karhula, Päivikki, Periaatteellisia kysymyksiä. Signum (2013):1, s. 3–4.

Karhula, Päivikki, Reilun kaupan e-kirjamarkkinat. Signum (2013):5, s. 3–4.

Karhula, Päivikki, Sensuurin uudet muodot. Signum (2013):1, s. 17–21.

Karhula, Päivikki, Voimaannuttavia strategioita. Signum (2013):4, s. 3–4.

Luettelo kirjastoon vuonna 2013 tulevista aikakaus- ja sanomalehdistä = Förteckning över bibliotekets tidskrifter och tidningar år 2013. Helsinki 2013. 18 s

Painopiste: kirjaston sisäinen aviisi. Toimitus: Arja Bellinger. Helsinki 2013:1–2.

Pajula, Sari, Eduskunnan kirjasto palvelee myös kadunmiestä. Demokraatti 18.6.2013.

Parlamenttikirjasto: eduskunnan kirjaston blogi (perustettu 24.7.2007)
<http://parlamenttikirjasto.blogspot.com/>

Riksdagsbibliotekets berättelse för 2012. Helsingfors 2013, 31 s.

Selma kokoelmatietokannan uutuudet RSS-syötteinä (kaikki uutuudet 2 viikon ajalta) <https://selma.linneanet.fi/rss/kaikki.xml>

Selma kokoelmatietokannan aihekohtaiset linkit uutuuksiin suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi
<http://lib.eduskunta.fi/Resource.phx/kirjasto/rss2/index.htx>
<http://lib.eduskunta.fi/Resource.phx/biblioteket/rss.htx>
<http://lib.eduskunta.fi/Resource.phx/library/rss.htx>

Uutuuksia eduskunnan kirjastossa = Nyförvärv i Riksdagsbiblioteket (2013):1–17

Vastaava toimittaja Päivi Erkkilä.

Suomeksi: <http://lib.eduskunta.fi/Resource.phx/kirjasto/organisaatio/julkaisut/valikoitu-uutuuslista.htx>

Ruotsiksi: <http://lib.eduskunta.fi/Resource.phx/biblioteket/organisation/nyforvarv.htx>

Videot

Birgitta Jónsdóttirs interview. Reporter: Päivikki Karhula, camera: Samuli Perttula, editor: Tuomas Lipponen. Poduced by EFFI & Kirjastokaista.fi 2013.

<http://www.kirjastokaista.fi/sv/birgitta-jonsdottirs-interview/>

Eduskunnan kirjasto – 100 vuotta avoimuuden asialla (med svenskt text). Toimittaja ja tuottaja: Riitta Taarasti, kuvaajat: Tuomas Lipponen ja Panu Somerma, leikkaaja: Panu Somerma, kuvatoimittajat: Päivi Erkkilä, Hilppa Haukka ja Tarja Venesvirta. Kuvat: Eduskunnan kuva-arkisto, SA-kuva-arkisto, Helsingin kaupungin mediapankki ja Wikipedia Commons. Tuotanto: Kirjastokaista – Kirjastot.fi, 2013.

<http://www.kirjastokaista.fi/eduskunnan-kirjasto-100-vuotta-avoimuuden-asialla-med-svensk-text/>

Liite 2. Kirjaston henkilöstö 31.12.2013

Virka

Johto

Eduskunnan kirjaston johtaja
Johtava tietoasiantuntija, oikeudellinen tieto
Johtava tietoasiantuntija, eduskuntatieto
Johtava tietoasiantuntija, yhteiskuntatieto
Johtava tietoasiantuntija, verkkotieto vv.
Johtava tietoasiantuntija, verkkotieto

Kokoelmapalvelu

Palvelujohtaja
Tietoasiantuntija
Tietoasiantuntija
Amanuenssi
Verkkopalvelusihteeri
Tietopalvelusihteeri oa.
Tietopalvelusihteeri
Tietopalvelusihteeri ma.
Tietopalvelusihteeri
Tietopalvelusihteeri ma.
Tietopalvelusihteeri
Tietopalvelusihteeri

Neuvonta- ja arkistopalvelu

Palvelujohtaja
Arkistopäällikkö
Verkkopalveluasiantuntija vv.
Tutkija
Tietoasiantuntija
Amanuenssi
Arkistoamanuenssi
Kuva-amanuenssi
Informaatikko

Nimi ja oppiarvo

Pajula Sari, YTM
Bergström Erika, OTL
Hakala Kristiina, YTM
Turja Timo, VTL, MA
Karhula Päivikki, YTK
Stenvall Jani, YTM

Mäkelä Kaarlo, VTK
Paavilainen Kaisa, YTM
Uurasjärvi Jaana, FM
Clavert Violette, FM
Auvinen Saija, merkonomi
Häkkinen Merja, merkonomi
Kajava Eija, HuK
Koskinen Minna-Maria, merkonomi
Leponiemi Tapio, merkonomi
Lintunen Soili, FM
Luotonen Maria-Leena, merkonomi
Ruusulaakso Hannele, merkonomi

Oksa-Pallasvuori Marja, VTM
Suutari Jari, FM
Stenvall Jani, YTM
Krekola Joni, VTT
Törnwall Annamari, YTM
Kaitaharju Pirkko, FM
Schwartz Anne, HuK
Venesvirta Tarja, FM
Kurtti Tuula, HuK, merkonomi

Tietopalvelusihteeri
Tietopalvelusihteeri ma.
Tietopalvelusihteeri
Tietopalvelusihteeri
Verkkopalveluneuvoja
Verkkopalvelusihteeri oa.

Tietopalvelu

Palvelujohtaja
Tietoasiantuntija
Tietoasiantuntija
Tietoasiantuntija
Tietoasiantuntija
Tietoasiantuntija
Informaatikko
Verkkopalveluamannuensi
Tietopalvelusihteeri

Sisäinen palvelu

Osastosihteeri
Osastosihteeri vv.
Osastosihteeri ma.

Kämäri Lassi, merkonomi
Ollilainen Aino, sosionomi
Rautava Aini, merkonomi
Saarikivi Satu, merkonomi
Rajala Heikki, merkonomi
Haukka Hilppa

Oksa-Pallasvuo Marja, VTM
Autio Marja, OTK
Korkeila Sirkka-Liisa, YTM
Koski Sari, YTM
Pakarinen Mirja, OTK
Peuhkurinen Tommi, FM
Erkkilä Päivi, HuK
Karjalainen Leena, tradenomi
Hietala Raija, merkonomi

Bellinger Arja, iteronomi
Kannas Kirsi, merkonomi
Räsänen Jari, tradenomi

